

Phân giai đoạn ung thư: Giai đoạn có ý nghĩa gì

Giai đoạn của một ung thư mô tả mức độ lan rộng của nó—khối u lớn cỡ nào và nó đã lan chưa. Biết giai đoạn giúp bác sĩ hiểu ung thư nghiêm trọng đến đâu và lập kế hoạch điều trị. Hệ thống được dùng rộng rãi nhất là hệ thống TNM, mô tả khối u, các hạch bạch huyết lân cận, và sự lan rộng.

Bản giải thích đơn giản

Giai đoạn đề cập đến mức độ lan rộng của ung thư của bạn, chẳng hạn như khối u lớn cỡ nào và nó đã lan chưa. Biết giai đoạn ung thư của bạn giúp bác sĩ:

- hiểu ung thư của bạn nghiêm trọng đến đâu và cơ hội sống sót của bạn
- lập kế hoạch điều trị tốt nhất cho bạn
- xác định các thử nghiệm lâm sàng có thể là lựa chọn điều trị cho bạn

Giai đoạn là cách nói ngắn gọn về mức độ ung thư đã lan xa đến đâu — và nó định hướng nhiều quyết định điều trị.

Giai đoạn vẫn giữ nguyên

Một ung thư luôn được gọi theo giai đoạn mà nó được xác định khi chẩn đoán, ngay cả khi về sau nó xấu đi hoặc lan rộng. Thông tin mới về cách ung thư thay đổi theo thời gian được bổ sung vào giai đoạn ban đầu. Vì vậy giai đoạn không thay đổi, mặc dù ung thư có thể thay đổi.

Cách xác định giai đoạn

Để biết giai đoạn bệnh của bạn, bác sĩ có thể chỉ định chụp X-quang, xét nghiệm ở phòng lab, và các xét nghiệm hay thủ thuật khác. Đây thường là cùng loại xét nghiệm được dùng để chẩn đoán ung thư ngay từ đầu.

Hầu hết các hệ thống phân giai đoạn bao gồm thông tin về:

- vị trí khối u trong cơ thể
- kích thước của khối u
- ung thư đã lan đến các hạch bạch huyết lân cận hay chưa
- ung thư đã lan đến một phần khác của cơ thể hay chưa

Hệ thống TNM

Có nhiều hệ thống phân giai đoạn. Một số, chẳng hạn như hệ thống phân giai đoạn TNM, được dùng cho nhiều loại ung thư. Những hệ thống khác chỉ dành riêng cho một loại ung thư cụ thể.

Hệ thống TNM là hệ thống phân giai đoạn ung thư được dùng rộng rãi nhất, và hầu hết các bệnh viện và trung tâm y tế dùng nó làm phương pháp chính để báo cáo ung thư. Bạn có thể sẽ thấy ung thư của mình được mô tả theo cách này trong báo cáo giải phẫu bệnh, trừ khi có một hệ thống phân giai đoạn khác dành cho loại ung thư của bạn. Ví dụ về các ung thư có hệ thống phân giai đoạn khác bao gồm u não và tủy sống và các ung thư máu.

Trong hệ thống TNM:

- **T** đề cập đến kích thước và mức độ của khối u chính, thường được gọi là khối u nguyên phát.
- **N** đề cập đến số lượng hạch bạch huyết lân cận có ung thư.
- **M** đề cập đến việc ung thư đã di căn hay chưa—tức là lan từ khối u nguyên phát đến các phần khác của cơ thể.

Các số sau mỗi chữ cái cung cấp thêm chi tiết, chẳng hạn như T1N0MX hoặc T3N1M0.

Khối u nguyên phát (T):

- TX: Không thể đo được khối u chính.
- T0: Không thể tìm thấy khối u chính.
- T1, T2, T3, T4: Kích thước và/hoặc mức độ của khối u chính. Số càng cao thì khối u càng lớn hoặc càng lan nhiều vào các mô lân cận. Chữ T có thể được chia nhỏ thêm, chẳng hạn như T3a và T3b.

Hạch bạch huyết vùng (N):

- NX: Không thể đo được ung thư ở các hạch bạch huyết lân cận.
- N0: Không có ung thư ở các hạch bạch huyết lân cận.
- N1, N2, N3: Số lượng và vị trí các hạch bạch huyết có ung thư. Số càng cao thì càng nhiều hạch bạch huyết chứa ung thư.

Di căn xa (M):

- MX: Không thể đo được di căn.
- M0: Ung thư chưa lan đến các phần khác của cơ thể.
- M1: Ung thư đã lan đến các phần khác của cơ thể.

Các số giai đoạn 0 đến 4

Đối với nhiều ung thư, các tổ hợp TNM được nhóm lại thành năm giai đoạn ít chi tiết hơn:

- **Giai đoạn 0** — Các tế bào bất thường hiện diện nhưng chưa lan đến mô lân cận. Còn gọi là ung thư biểu mô tại chỗ (CIS). CIS không phải là ung thư, nhưng nó có thể trở thành ung thư.

- **Giai đoạn I, Giai đoạn II và Giai đoạn III** (còn viết là Giai đoạn 1, 2 và 3) — Có ung thư. Số càng cao thì khối u ung thư càng lớn và càng lan nhiều vào các mô lân cận.
- **Giai đoạn IV** (còn viết là Giai đoạn 4) — Ung thư đã lan đến các phần xa của cơ thể.

Số càng cao thì ung thư càng tiến triển. Các chữ cái và số thường được thêm vào sau số đầu tiên để mô tả ung thư chi tiết hơn. Ví dụ, ung thư tuyến tiền liệt giai đoạn 2 có thể được chia nhỏ thêm thành 2A, 2B hoặc 2C.

Một cách khác để mô tả giai đoạn

Một hệ thống phân giai đoạn khác, được các cơ quan đăng ký ung thư dùng nhiều hơn là bác sĩ, nhóm ung thư vào một trong năm nhóm chính. Bạn vẫn có thể nghe bác sĩ hoặc điều dưỡng dùng những thuật ngữ này:

- **Tại chỗ (in situ)** — Các tế bào bất thường hiện diện nhưng chưa lan đến mô lân cận.
- **Khu trú (localized)** — Ung thư giới hạn ở nơi nó bắt đầu, không có dấu hiệu lan rộng.
- **Theo vùng (regional)** — Ung thư đã lan đến các hạch bạch huyết, mô hoặc cơ quan lân cận.
- **Xa (distant)** — Ung thư đã lan đến các phần xa của cơ thể.
- **Không rõ (unknown)** — Không có đủ thông tin để xác định giai đoạn.

Dù được mô tả bằng TNM, bằng một số giai đoạn, hay bằng các nhóm này, mục tiêu đều giống nhau: nắm bắt mức độ lan rộng của ung thư để nhóm chăm sóc có thể lập kế hoạch điều trị.

Nội dung này chỉ mang tính giáo dục và không thay thế cho lời khuyên y tế. Hãy luôn trao đổi về tình trạng của bạn với nhóm chăm sóc của bạn.

Dựa trên một nguồn đáng tin cậy

Đây là bản dịch bằng ngôn ngữ đơn giản của nội dung giáo dục dựa trên Viện Ung thư Quốc gia Hoa Kỳ (National Cancer Institute). Vui lòng đọc nguồn gốc để có thông tin đầy đủ và cập nhật. Chỉ mang tính giáo dục — không phải lời khuyên y tế. Hãy luôn trao đổi với đội ngũ chăm sóc của bạn.

Viện Ung thư Quốc gia Hoa Kỳ (National Cancer Institute): cancer.gov/about-cancer/diagnosis-staging/staging

Cập nhật lần cuối: 2026-07-14

Bạn có quyền được cung cấp thông dịch viên miễn phí. Tại Hoa Kỳ, các bệnh viện và phòng khám nhận tài trợ liên bang phải cung cấp thông dịch viên đủ trình độ mà bạn không phải trả tiền. Bạn có thể yêu cầu tại quầy tiếp nhận hoặc trước buổi hẹn. Bạn không cần đưa người thân hoặc trẻ em đi để phiên dịch.

Trực tuyến: cancerexplained.org/languages/vi/cancer-staging

Dịch từ bài viết tiếng Anh trên cancerexplained.org. Bản tiếng Anh là bản đã được đối chiếu với nguồn.

Chỉ là thông tin giáo dục, không phải lời khuyên y tế. Một hệ thống biên tập có hỗ trợ AI đã giúp soạn trang này. Chưa có người thẩm định y khoa nào được nêu tên đã xem xét trang này, trừ khi có nêu tên.

Được in, sao chép và chia sẻ miễn phí nếu giữ nguyên nội dung. Không cần xin phép. Vui lòng không thay đổi nội dung y khoa. Trích dẫn: cancerexplained.org. Thông tin giáo dục, không phải lời khuyên y khoa.